

Türkiye Cümhuriyeti Devlet meteoroloji işleri umum müdürlüğü teşkilât ve vazifelerine dair kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilâm : 19/II/1937 Sayı : 3538)

No.
3127

Kabul tarihi
10 - II - 1937

BİRİNCİ MADDE — Türkiye'nin havası, suyu, iklimi ve umumiyetle meteorolojisi ile ilgili işler üzerinde çalışan ve bu yolda çalışmak üzere teşekkül halinde bulunan bütün kurumları da içine almak ve Türkiye'nin bu sahadaki askerî ve sivil her türlü hizmetlerini yapmak ve Başvekâlete bağlı olmak üzere bir «Devlet meteoroloji işleri umum müdürlüğü» kurulmuştur.

İKİNCİ MADDE — Devlet meteoroloji işleri umum müdürlüğünün esas vazifeleri şunlardır:

A) Türkiye'nin hava ve deniz yollarında askerî ve sivil seferleri korumak üzere rasad ve hava istidlâlleri yapmak ve Uluslararası rasad emisyonları almak ve vermek;

B) Memleketin sağlık ve sosyal, ziraat, endüstri, Ekonomi, Finans, Adliye, Kültür, Bayındırlık ve şehir işleriyle ilgili iklim tesirlerini meydana çıkaracak surette büyük ve küçük iklim bölgelerinin karakterlerini elde etmek üzere hava, su ve iklim rasadlarıyla lüzumu olan yerlerde deniz seviyeleri ve miknatıs inhırafları rasadları yapmak.

C) A, B fıkralarındaki rasadlara, incelemelere aid elde edilen bilgilerin icao edenlerini broşürler, bültenler, haritalar ve grafiklerle yaymak;

D) Memleketin meteoroloji işleriyle ilgili olan uluslararası çalışmalara iştirak etmek;

E) A, B fıkralarındaki rasadları yapmak üzere memleketin lüzum görülen yerlerinde istasyonlar açmak ve çalıştırmak.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Devlet meteoroloji işleri umum müdürlüğü altısı teknik, ikisi idarî olmak üzere sekiz şubeli bir merkezle memleket içinde kurulmuş ve kurulacak olan muhtelif derece ve sınıflardaki istasyonlar şebekesinden mürekkep bir teşekküldür.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Devlet meteoroloji işleri umum müdürlüğünün teknik ve idarî şubeleri ve vazifeleri aşağıda yazılıdır:

I - Teknik şubeler:

A) Hava hizmetleri şubesi:

Bu şubenin vazifesi, ulusal ve yabancı meteoroloji istasyonlarından alacağı rasadlara göre Türkiye'de hava ve deniz seferlerini korumak ve memleketin hava hâdiselerile ilgili diğer işlerine lüzumlu olan haberleri vermektir. Bu şube, gece ve gündüz ve bütün tatillerde arasız çalışır.

B) Klimatoloji şubesi:

Bu şubenin vazifesi, ikinci maddenin (B) fıkrasındaki hizmetleri başarmak için bütün kara ve deniz meteoroloji istasyonlarının rasadlarını inceleyerek ihtiyaçları karşılayacak şekilde cetveller tertib ve işler hazırlamak ve uluslararası meteoroloji işlerinde bu şubeye ilgili çalışmalarda bulunmak.

C) İdrometeoroloji şubesi:

Bu şubenin vazifesi, istasyonlar tarafından yapılan yağış rasadlarile tebahur ve su rasadlarını inceleyerek ihtisaslar bakımından cetveller tertib etmek ve bültenler hazırlamak.

D) Mikroklimatoloji şubesi:

Bu şubenin vazifesi, memleketin istihsal nebatlarının büyüme ve yetiştirme safhaları ve neticesini, hava ve iklimin yerine göre iyi ve kötü tesirlerini meydana çıkaracak surette çalışmalarda bulunmak ve bu suretle istihsal nebatlarının iyileştirilmesine temel teşkil eden bilgileri elde etmek.

E) Tetkik ve yayım şubesi:

Bu şubenin vazifesi, diğer ihtisas şubelerinin hazırladığı rasad cetvellerinden lüzumlu görülenlerini grafik ve haritalar şekline koymak, genel ve ihtisas bültenlerini tertib etmek, basım işlerini takip etmek, kütüpane ve kurslara aid işleri yapmak ve neticelendirmek.

F) Aletleri kontrol ve ayarlama şubesi:

Bu şubenin vazifesi, rasad aletlerinin kontrol ve ayarlarını yapmak, telsiz cihazlarına aid işleri takip ve intac eylemek.

II - İdarî şubeler:

A) Muamelât ve muhaberât şubesi:

Bu şubenin vazifesi, gelen ve giden her türlü kâğıdları ilgili şubelerine göre ayırdetmek, kayıtlarını yaparak sevk etmek, idarî ve teknik dosyaları tutmak ve muhafaza etmek.

B) Zat işleri, sicil ve levazım şubesi:

Vazifesi, merkez ve istasyonların memur ve müstahdemlerinin tayin, nakil, izin ve ceza ve sicil işleriyle harcırah ve merkez maaş işlerine aid muamelelerini ve merkez ve istasyonların demirbaş eşya, mefruşat ve ayniyat ve her türlü levazım işlerini yapmak, yapı ve tesisata aid işleri takip ve intac eylemek, eşya ve levazımın iyi halde muhafazasını temin eylemektir.

BEŞİNCİ MADDE — Meteoroloji istasyonları altı dereceye ayrılır:

- I) Mıntaka istasyonları,
- II) Birinci sınıf istasyonlar,
- III) İkinci sınıf istasyonlar,
- IV) Üçüncü sınıf istasyonlar,
- V) Dördüncü sınıf istasyonlar,
- VI) Yardımcı rasad postaları.

ALTINCI MADDE — Mıntaka istasyonları : Bu istasyonlarda alıcı ve verici telsiz cihazları bulunur. Vazifeleri şunlardır:

A) Memleket içinde hava ve deniz seferlerini koruma bakımından lâzım olan rasadlarla arroloji, klimatoloji, mikroklimatoloji, idrometeoroloji, deniz seviye ve miknatis inhiraf rasadlarile umum müdürlükçe lüzum görülecek diğer her türlü rasad işlerini yapmak:

B) Mıntakaları içinde bulunan diğer sınıf ve derecelerdeki istasyonların rasadlarını takip ve kontrol etmek.

YEDİNCİ MADDE — Birinci sınıf istasyonlar: altıncı maddenin A fıkrasındaki işleri görmekte beraber umum müdürlüğün göstereceği lüzum üzerine B fıkrasındaki vazifeleri de yaparlar.

Bu istasyonlarda da alıcı ve verici telsiz cihazları bulunur.

SEKİZİNCİ MADDE — İkinci sınıf istasyonlar: hava istidlâli, klimatoloji

ve mikroklimatoloji, idrometeoroloji rasadlarile umum müdürlükce lüzum gösterilecek diğer rasadları yaparlar .

DOKUZUNCU MADDE — Üçüncü sınıf istasyonlar: hava istidlâli rasadlarından gayri 8 nci maddede gösterilen bütün rasadları yaparlar .

ONUNCU MADDE — Dördüncü sınıf istasyonlar: idrometeoroloji rasadlarını ve umum müdürlüğün göstereceği diğer rasadları yaparlar.

ON BİRİNCİ MADDE — Yardımcı rasad postaları: bunlar meteoroloji istasyonları bulunmayan yerlerde deniz, hava ve suların fevkalâde hadiselerile hava gemilerine (Tayyare ve balon) aid müşahede haberlerini verirler. Bu vazifeler Başvekâletce mahallin münasib görülecek memurları tarafından yapılır.

ON İKİNCİ MADDE — Meteoroloji teşkilâtı bulunmayan yerlerdeki şimendifer istasyonlarında, limanlarda, fenerlerde, orman mühendisliği teşkilâtında, işliyen maden ocaklarında, jandarma karakollarında yalnız yağış müşahedelerinin yapılması bu teşekküllerin vazifelerinden sayılır.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Zriaat ve orman mekteplerinde fenoloji müshade ve kayidleri yapılacağı gibi bu işlere ilgili diğer müesseselerin ve memurların da fenoloji müşahede ve kayidleri tutmaları mecburidir.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Devlet meteoroloji işleri umum müdürü Başvekilin inhsı ve Cümhur Reisinin tasdiki ile tayin olunur.

Umum müdür, teşkilâtın teknik ve idareye aid bütün işlerinden Başvekâlete karşı mesuldür.

ON BEŞİNCİ MADDE — Umum müdürün Türk olması ve yüksek tahsil görmüş bulunması, meteoroloji istasyonlarından mürekkeb teşkilât içinde muvaffakiyetle çalışmış ve bu yolda eser meydana getirmiş bulunması şarttır.

ON ALTINCI MADDE — Şube müdürlerle yedinci dereceye kadar (Yedinci derece dahil) olan memurlar Umum müdürün inhası ve Başvekilin tasdiki il, diğer memurlarla müstahdemler Umum müdürlükçe tayin olunurlar.

ON YEDİNCİ MADDE — Devlet meteorolojî teşkilâtına dahil teknik ve idare memur ve müstahdemlerinin rasad ve teknik işleri dokunmayan suçları memurlar kanununun cezalara aid hükümlerine göre, rasad ve teknik işlere dokunan suçların cezaları bir nizamname ile tesbit olunur.

ON SEKİZİNCİ MADDE — Bu kanunun şümülündeki işlerden her hangi birinin icrası maksadile resmî ve hususî rasadlar yapılamaz. Ancak mahallin Devlet meteoroloji istasyonunun rasad şekilleri dışında ve muayyen bir inceleme ile ilgili rasadlara ihtiyacı olan resmî ve hususî teknik ve tetkik müesseseleri, yapacakları rasadların birer suretini her ay Devlet meteoroloji işleri umum müdürlüğüne vermek ve esas rasadların tekniği bakımından onun murakabesi altında çalışmak şartile münferid istasyonlar kurabilirler. Bu iş için de maksad ve gayeyi gösteren bir beyanname ile umum müdürlüğe müracaat lâzımdır.

Resmi ve hususî her derece ve neviden mekteplerde, talebenin dersleriyle ilgili rasadlar yapılabilir. Fakat hiç bir suretle bu rasadlar neşredilemez.

ON DOKUZUNCU MADDE — Kandilli rasadhanesi bir jeofizik, astronomi ve sismoloji müessesesi olarak kanunî vaziyetini muhafaza edecektir.

YIRMİNCİ MADDE — Devlet daireleriyle müessese ve şahısların Devlet mete-

oroloji işleri umum müdürlüğünün neşredilmemiş rasad vesikalarından ne suretle istifade edecekleri ayrıca bir nizamname ile tesbit olunur.

YİRMİ BİRİNCİ MADDE — Seferberlik ilânı halinde Devlet meteoroloji umum müdürlüğü merkez ve teşkilâtı Başkumandanlık emrinde çalışır.

YİRMİ İKİNCİ MADDE — Devlet telsiz ve radyo istasyonları, uluslararası meteoroloji emisyonları için muayyen saatler ayırırlar.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Devlet meteoroloji işleri umum müdürlüğü merkez ve istasyonları rasad işlerine aid tel yazılarında üstünlük hakkını haiz olduğu gibi meteoroloji istasyonları ile telgrafhaneler arasındaki Devlet telgraf ve telefon direklerinden Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğünün muvafakati alınmak suretile istifade ederek telgrafhane ve istasyonlara telefon tesisatı yapabilirler.

YİRMİ DÖRDÜNCÜ MADDE — Fevkalâde hava ve meteoroloji hâdiselerine aid haberlerin alınıp verilmesinde meteoroloji merkez ve istasyonları polis ve jandarma telefonlarından lüzumunda istifade ederler.

YİRMİ BEŞİNCİ MADDE — Devlet meteoroloji işleri umum müdürlüğü teşkilât kadrosu bağlı (1) numaralı cetvelde gösterilmiştir. Bu cetvelde yazılı maaşlar azamî olup icabında bu memuriyetlere daha aşağı dereceden memur tayin olunabileceği gibi kadrodaki maaş emsali hâsılını geçmemek üzere ücretli müstahdem tayini de caizdir.

Muvakkat maddeler

MUVAKKAT MADDE 1 — Kandilli rasadhanesinden gayri bütün hava ve meteoroloji ve su rasad tetkiklerine aid her türlü teşekküller bu kanunun meriyete girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde kalkmış olacaktır. Bu teşekküllerden Devlet meteoroloji işleri umum müdürlüğü teşkilâtına geçirilenlerin istihkakları, geçtikleri ay için evvelce muhassas maas veya ücretlerine ve bunu takip eden ay başından itibaren de yeni maas veya ücretlerine göre tahakkuk ettirilerek bu umum müdürlük tahsisatından verilir.

MUVAKKAT MADDE 2 — Askerî rasad ve ziraat meteoroloji, Nafia su ve hava rasad teşekküllerinde halen ücretle müstahdem olanlar, almakta oldukları ücretlerinin 1452 sayılı kanundaki tutarlarına tekabül ettiği derece ve maaşları geçmemek üzere, Devlet meteoroloji işleri umum müdürlük teşkilâtı kadrosundaki maaşlı memuriyetlere Basvekâletce nakledilebilirler. Ancak bu maaşlar meteoroloji işleri umum müdürlük teşkilâtında maaşlı olarak üç sene çalışmadıkça kendileri için mükteseb hak teskil etmez.

MUVAKKAT MADDE 3 — Halen askerî rasad teşkilâtında çalışan ve müddetlerini bitirmiş olan veya bu kanunun nesri tarihinde bitirmelerine (6) ay kalan gedikli erbaşların askerlikle alâkaları kesilir ve memuriyet hususunda esas mükteseb hakları mahfuz kalmak şartile halen bunlara mahsus kanunlarına nazaran aldıkları maaşların tutarı ile temdid zamları ve iki nefer tayin bedeli ve aile zamları mecmuunun tutarı miktarına tekabül eden maaşla ve sivil olarak Devlet meteoroloji işleri umum müdürlüğü kadrolarına geçerler. Bunların, bundan sonraki vaziyetleri umum müdürlük mevzuatına tâbi bulunur.

MUVAKKAT MADDE 4 — Askerî rasad teşkilâtında mütekaiden müstahdem olan zabıtlar askerî rasad memurları mükteseb hakları ile Devlet meteorolo-

ji işleri umum müdürlüğü teşkilâtına, askerlik ile alâkaları kesilerek ve memur olarak dahil olurlar.

MUVAKKAT MADDE 5 — Ordudan askerî rasad memurluğuna naklen ve muvazzaf olarak müstahdem olanlardan Devlet meteoroloji işleri teşkilâtına geçmek istemeyenler hakkı müktesebleriyle orduda askerî memur olarak kalırlar.

MUVAKKAT MADDE 6 — Bu kanunun neşri tarihinde faaliyette bulunan hava ve su meteoroloji merkez ve istasyonları ve bunların her türlü alât ve demirbaş eşya ve ayniyatı ve bütün rasad teknik kayıtları vesaiki dosyaları en geç bir ay içinde Devlet meteoroloji işleri umum müdürlüğüne verilmiş olacaktır.

MUVAKKAT MADDE 7 — Halen gerek askerî rasad teşkilâtından gerek meteoroloji teşkilâtına su rasad istasyonlarından resmî müesseseler içinde bulunanlar kendilerine ayrıca binalar yapılmaya veya bulununcaya kadar oldukları binalarda çalışırlar.

MUVAKKAT MADDE 8 — Ziraat, Millî Müdafaa ve Nafia vekâletleri 1936 malî yılı bütçelerinin bağlı (2) sayılı cetvelde yazılı fasıl ve maddelerine dahil olup meteoroloji, hava ve su rasad işlerine taallûk eden tahsisattan şubat 1937 sonuna kadar sarfı tahakkuk etmemiş olan miktarlar Başvekâlet 1936 malî yılı bütçesinde (Devlet meteoroloji işleri umum müdürlüğü maaş, ücret ve umumî masrafları) adile açılacak hususî fasla nakledilir ve 1936 yılı bütçesine aid mezkûr umum müdürlük maaş ve ücretleriyle harcırah, kırtasiye, matbu evrak, tenvir ve teshin gibi her nevi idare masrafları ve alât ve edevat bedelleri bu tertipten tesviye olunur.

MUVAKKAT MADDE 9 — Bu kanuna bağlı (1) numaralı cetvelde yazılı memuriyetlerden (3) numaralı cetvelde derce ve adedleri gösterilenler 1936 malî yılı muvazenei umumiye kanununun 11 nci maddesine bağlı (L) cetveline eklenmiştir.

MUVAKKAT MADDE 10 — 1936 malî yılı muvazenei umumiye kanununun 5 ci maddesine bağlı (D) cetvelinin Nafia vekâleti kadrosunun vilâyetler kısmından bu kanuna bağlı (4) numaralı cetvelde gösterilen müstahdemler çıkarılmış ve mezkûr cetvelin Başvekâlet kısmına (5) numaralı cetvelde gösterilen müstahdemler eklenmiştir.

YIRMİ ALTINCI MADDE — Bu kanun 28 şubat 1937 tarihinden muteberdir.

YIRMİ YEDİNCİ MADDE — Bu kanunun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

17 şubat 1937

CETVEL [1]

Derece	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş
<i>Merkez memurları</i>			
2	Umum müdür	1	125
<i>Hava hizmetleri şubesi</i>			
6	Şube müdürü [1]	1	70
7	Baş meteorolojist	1	55
8	Birinci sınıf meteorolojist	1	45
9	İkinci » »	1	40
10	Üçüncü » »	1	35
11	Dördüncü » »	1	30
12	Birinci sınıf asistan	3	25
13	İkinci » »	2	22
14	Üçüncü » »	1	20
		12	
<i>Klimatoloji şubesi</i>			
6	Şube müdürü [1]	1	70
7	Baş meteorolojist	1	55
8	Birinci sınıf meteorolojist	1	45
9	İkinci » »	1	40
10	Üçüncü » »	1	35
11	Dördüncü » »	1	30
13	İkinci sınıf asistan	3	22
14	Üçüncü » »	1	20
		10	
<i>İdrometeoroloji şubesi</i>			
6	Şube müdürü [1]	1	70
7	Baş meteorolojist	1	55
8	Birinci sınıf meteorolojist	1	45
9	İkinci » »	1	40
10	Üçüncü » »	1	35
11	Dördüncü » »	1	30
13	İkinci sınıf asistan	2	22
14	Üçüncü » »	1	20
		9	

[1] Aynı zamanda umum müdür muavinliği vazifesini de yapar.

Derece	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş
<i>Mikroklimatoloji şubesi</i>			
7	Şube müdürü (Başmeteorolojist)	1	55
9	İkinci sınıf meteorolojist	1	40
11	Dördüncü » »	1	30
12	Birinci sınıf asistan	1	25
14	Üçüncü » »	2	20
		6	
<i>Tetkikler şubesi</i>			
7	Şube müdürü (Başmeteorolojist)	1	55
9	İkinci sınıf meteorolojist	1	40
10	Üçüncü » »	1	35
12	Birinci sınıf asistan	2	25
13	İkinci » »	1	22
		6	
<i>Aletleri kontrol ve ayarlama şubesi</i>			
7	Şube müdürü (Başmeteorolojist)	1	55
10	Üçüncü sınıf meteorolojist	1	35
12	Birinci sınıf asistan	1	25
14	Üçüncü » »	1	20
		4	
<i>Muamelât ve muhaberat şubesi</i>			
8	Şube müdürü	1	45
10	Muamelât memuru	2	35
11	Haricî muhaberat ve dosya memuru	1	30
12	Dosya memuru	1	25
12	Evrak memuru	1	25
14	Kâtib ve mukayyid	1	20
		7	
<i>Zat işleri, sicil ve levazım şubesi</i>			
8	Şube müdürü	1	45
10	Tahakkuk ve tetkik memuru	1	35
11	Levazım ve ayniyat memuru	1	30
12	Sicil memuru	1	25
12	Mutemed	1	25
13	Ambar ve ayniyat kâtibi	1	22
14	Kâtib	2	20
		8	

Derece	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş
--------	------------------	------	------

TAŞRA MEMURLARI

Mıntaka istasyonları

7	Başmeteorolojist	5	55
8	Birinci sınıf meteorolojist	1	45
9	İkinci » »	2	40
11	Dördüncü » »	6	30
12	Birinci » asistan	21	25
13	İkinci » »	12	22
		47	

Birinci sınıf meteoroloji istasyonları

7	Başmeteorolojist	1	55
8	Birinci sınıf meteorolojist	5	45
9	İkinci » »	5	40
10	Üçüncü » »	3	35
11	Dördüncü » »	7	30
12	Birinci » asistan	5	25
13	İkinci » »	19	22
		45	

İkinci sınıf meteoroloji istasyonları

11	Dördüncü sınıf meteorolojist	12	30
12	Birinci sınıf asistan	6	25
13	İkinci » »	11	22
14	Üçüncü » »	15	20
		44	

Üçüncü sınıf meteoroloji istasyonları

13	İkinci sınıf asistan	16	22
14	Üçüncü » »	29	20
		45	

CETVEL [2]

Fasıl No. Madde No.

824	3	ZİRAAT VEKÂLETİ
		Meteoroloji enstitüsü ve istasyonları

Fasıl No. Madde No.

NAFIA VEKÂLETİ

666 Vilâyetler müstahdemleri ücreti

MİLLÎ MÜDAFAA VEKÂLETİ (HAVA KISMI)

911		Maaşatı umumiye
913		Daimî müstahdemler ücreti
914		Muvakkat tazminat
918		Mefruşat ve demirbaş
919		Kırtasiye
921	1	Bedeli icar
928	3	Mahrukat
929	1	Melbusat

CETVEL [3]

Derece	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş
MERKEZ			
7	Başmeteorolojist	1	55
8	Birinci sınıf meteorolojist	1	45
10	Üçüncü » »	1	35
11	Dördüncü » »	1	30
12	Birinci sınıf asistan	2	25
14	Üçüncü » »	2	20
		8	

VİLÂYETLER

7	Başmeteorolojist	1	55
8	Birinci sınıf meteorolojist	2	45
11	Dördüncü » »	6	30
12	Birinci sınıf asistan	15	25
13	İkinci » »	19	22
14	Üçüncü » »	16	20
		59	

CETVEL [4]

	Memuriyetin nevi	Aded	Ücret
	Rasad şefi	1	150

Memuriyetin nevi	Aded	Ücret
Rasad şefi	3	120
» »	4	110
Rasad memuru	4	30
» »	10	25
» »	50	20
» »	51	15
	<hr/>	
	123	

CETVEL [5]**MERKEZ**

Mütercim	2	125
Makinist	1	90
Şoför	1	75
Müvezzi	1	35
Bekçi	2	30
Hademe	8	30
	<hr/>	
	15	

VİLÂYETLER*Dördüncü sınıf meteoroloji istasyonları*

Rasadcı	4	30
»	10	25
»	50	20
»	50	15
»	50	10
	<hr/>	
	164	

*Nakil vasıtaları***Aded****1 Hizmet kamyonu**

<i>Cümhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	11 - II - 1937 ve 1/649
<i>Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhur Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	17 - II - 1937 ve 4/133
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cild ve sayfa numaraları</i>	:	Cild Sayfa
	:	14 2
	:	16 38,130:135,136,155:157